

Uw risicoprofiel (2)

Vermogensadviseur [Aernout van den Berg](#) laat zien waar het bij beleggen werkelijk om draait.

Vorige maand gaf ik aan dat niet zozeer de keuze voor individuele aandelen (en dergelijke), maar het risicoprofiel van de belegger en de daarop gebaseerde strategische assetallocatie het rendement voor meer dan 80 procent bepaalt. Dat is behoorlijk wat, en dus is dat profiel — als het goed is — de leidraad voor elke beleggingsadviseur of bank. En, niet te vergeten, de belegger zelf.

Maar er is wat aan de hand met de manier waarop het risicoprofiel wordt bepaald. In Nederland wordt dat, zeker als het gaat om kleinere vermogens, meestal gedaan aan de hand van vragenlijsten. De klant vult een A4'tje met meerkeuzevragen in: over de genoten opleiding, de beleggingsdoelstelling, het huidige inkomen, enzovoorts. Daarna berekent de computer van de bank in een oogwenk het profiel. Praktisch? Absoluut. Maar vaak wel te kort door de bocht. Dus wordt u op die manier als klant opgescheept met een risicoprofiel waar u wellicht niet goed in past.

Een methode die het profiel nauwkeuriger bepaalt is een drietrapsraket. Trap één: vul toch zo'n formulier in, liefst een paar en dan uiteraard van verschillende banken en/of beheerders. U zult zien: iedereen heeft zo zijn eigen manier om de vragen te stellen. Bovendien is het aantal antwoorden dermate beperkt dat u het risico loopt 'het beste' antwoord te kiezen terwijl dat toch niet op u van toepassing is. Trap twee: maak een overzicht van de *cash flow*. U bepaalt uw vrij belegbaar vermogen en bekijkt welke bedragen u de komende jaren kunt overhouden uit uw inkomen en dus kunt toevoegen aan uw belegbaar vermogen. Het kan natuurlijk ook zijn dat u geld aan uw vermogen moet onttrekken. Hoe dan ook, met dit overzicht kunt u objectief uw beleggingshorizon vaststellen.

Die beleggingshorizon is een belangrijke factor voor het bepalen van uw risicoprofiel. Ik schreef het vorige keer al: hoe langer de horizon, hoe groter het risico dat gelopen kan worden en dus hoe hoger het potentiële rendement. Stel dat u nu drie ton wilt beleggen en de komende zeven jaar jaarlijks tien mille bij kunt storten, maar daarna tien jaar niets omdat uw beide kinderen studeren. En dat u en uw vrouw in 2026 willen stoppen met werken en levenslang 15 mille onttrekken aan het vermogen als aanvulling op AOW en pensioen. Dan is uw beleggingshorizon te berekenen en — met behulp van statistische

methoden — tevens het risico dat u maximaal kunt lopen. Met inachtneming daarvan kan een optimale portefeuillevreiding worden gemaakt. In dit geval zal ruim de helft in aandelen kunnen worden belegd. Dat betekent wel dat de schommelingen binnen de portefeuille aanzienlijk kunnen zijn. Wilt u dat wel? Al geeft de berekening aan welk risico u kunt lopen, het geeft nog niet aan welk risico u wilt lopen. Overigens is deze methode ook niet waterdicht. De berekening gaat immers uit van een aantal aannames, die niet overeen hoeven te komen met de realiteit, nu of in de toekomst.

In vakkringen heet deze methode '*asset liability management*'. De professionals doen het allemaal, zij het in een wat complexere vorm. Het punt is dat maar weinig beheerders voor de particuliere markt deze methode toepassen — omdat ze het niet snappen.

Tot slot is er trap drie: u gaat met de ingevulde vragenlijst(en) en uw *cash flow*-overzicht naar iemand die de materie wel beheerst. Om dat zeker te weten, is de volgende controlevraag een mooie: 'Weet u waarom het risico van aandelen afneemt met de vierkantswortel van de looptijd?' Als uw gesprekspartner geen idee heeft wat u bedoelt, geniet nog even van uw espresso, het koekje en/of de sigaar, neem beleefd afscheid,

verlaat het pand en kijk niet om. Krijgt u het zonder stotteren uitgelegd, dan weet u dat u goed zit en kan deze persoon verder gaan en uw antwoorden op de vragen van het formulier en de *cash flow* in perspectief plaatsen. Gewoon, door er met u over te praten. U kunt namelijk wel denken dat u een langetermijnbelegger bent, maar hoe reageert u bij een beurskrach? Realiseert u zich wel voldoende dat risico en rendement hand in hand gaan en dat u, als u 10 procent rendement op jaarbasis wilt, offensief moet beleggen en na één jaar 30 procent in de min kunt staan? Door dit soort vragen krijgt u een veel duidelijker beeld van uw risicoprofiel dan welke computer dan ook kan berekenen!

Lezers van deze rubriek kunnen per e-mail intakeformulieren van diverse aanbieders aanvragen: vandenbergh@montfides.nl

drs R.A.S. van den Berg is directeur van Montfides Investment Consultants te 's-Gravenhage (www.montfides.nl)